

מגיפת הקורונה:

גשם היורד בין פסח לעצרת – סגולה גדולה לרפואה

סגולת רבי פנחס מקאריץ זיע"א

הנה ב"ה נמצאים אנו בחול המועד פסח תש"פ, וגשמים רבים יורדים בעולם, ונביא בזה המקורות לסגולה המפורסמת כי שתיית מים גשמים היורדים בין פסח לעצרת (שלכאורה כעת, בחוה"מ פסח, נחשב כבר בין פסח לעצרת) – סגולה גדולה לרפואה:

הנה בספר "אמרי פנחס השלם", מתורתו של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א (אות רכ"א עמ' צ"ה), איתא בזה הלשון:

"הגשמים שהם מפסח עד עצרת הם רפואה גדולה לכל התחלואים שאין כמוהו בכל הרפואות. היינו לעמוד ראשו מגולה קצת על הגשם שיורד עליו, גם לפתוח פיו שירדו לתוכו. ומעצרת ואילך יש מהם טובים לרפואה, היינו היורדים בזמן שהארץ צריכה להם או הם טובים לרפואה, וז"ל הזוהר פרשת מצורע (נד, א) בזמנא דאסגי קודש אברך הוא חסד בעלמא בעי בר נש למיהך בשוקא וכו' וכולא עביד טובי, עיי"ש היטב. גם שמעתי בשמו [של הרב ז"ל], שיש גשמים דכורין והם סימן ברכה ויש גשמים נוקבין והם סימן וכו' – עכ"ל קדשו.

ועוד מצאנו בספר "רפאל המלאך" (אות ג', עמ' 19) שכתב:

"סגולה לגבורת אנשים – גבורת גשמים שישתה מים גשמים, וביותר טובים הגשמים היורדים מן פסח עד עצרת, ובאם האויר חם בין פסח לעצרת ויורדים גשמים, יעמוד במקום מוצנע ערום שירדו הגשמים על גופו, וגם יפתח את פיו שירד הגשם לתוך פיו. וירפא עיי"ז מן כמה מיני חולאים ויתחזק כחו", עכ"ל.

ובאמת בגמ' בשבת (קמז, ב) איתא "א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן, אסור לעמוד בקרקעית של דיומסת [שם נהר שמימיו מלוחים] מפני שמעמלת [מחממת] ומרפא [ואסור משום רפואה בשבת], אמר ר' יהודה אמר רב כל ימיה [ימי רפואתה] של דיומסת עשרים ואחד יום ועצרת מן המנין. איבעיא להו עצרת להאי גיסא או להאי גיסא [מתחלת הימים או בסוף], ת"ש דאמר שמואל מולחו שקייני [משקין לרפואה] מדיבחא ועד עצרתא מעלי [מועילים מפסח ועד עצרת, אלמא עצרת בסוף כ"א יום], דילמא התם הוא דכמה דקריר עלמא מעלי אבל הכא משום הבלא הוא כיון דחמים עלמא טפי מעלי" [דבכל משקי הרפואה מועילים דווקא עד עצרת דהעולם יותר קר ומהני לרפואה, אבל בקרקע דיומסת שזה משום ההבדל, א"כ י"ל דמעצרת ועד כ"א יום שאחריה – הוא הזמן שמרפא, שאז העולם חם יותר].

עכ"פ חזינו דכל המשקין לרפואה מועילים מפסח ועד עצרת. וכתב שם בחידושי החת"ס "כולהו שקייני מדיבחא ועד עצרתא וכו'. מדיבחא ועד עצרתא היינו חדש אייר והרמז פסוק כי אני ה' רופאך ר"ת איר בחד י', ואויבי ישובו יבושו רגע הוא בשני יודיין, שהמזמור מדבר כשהי' דוד חולה ונתרפא".

¹ לבעמח"ס דיות נדרים עמ"ס נדרים, תרס"ב, להג"ר יהודה יודל ראזענעברג זצ"ל [שהוסמך לרבנות ע"י התורה חסד מלובלין, המאיר עיני חכמים מאוסטרובצה, הג"ר שמואל זנוויל קלפפיש זצ"ל – ראב"ד וורשא, שהח"ח ביקש ממנו הסכמה למשנ"ב], והי' רב בלודז', טרלה, ווארשא, ולאח"מ בטורונטו ומונטריאול.

בס' דף על הדף (שבת שם) כתב "שמעתי בשם הגאון ר' יוסף ענגיל ז"ל שאמר, דהנה אמרו חז"ל (שבת קי"ט ע"ב): כל המבזה תלמיד חכם, אין רפואה למכתו ע"כ. ולפי"ז מובן מדוע תלמידי ר"ע שלא נהגו כבוד זה בזה מתו בימי הספירה. בין דיבחה לעצרתא. כיון שמידה כנגד מידה. כיון שמבזה ת"ח אין לו רפואה. א"כ עונשו הוא שימות דוקא בזמן שהוא זמן של רפואה לעולם עכ"ד, ודפח"ח, עכ"ל.

אכן הוא נמצא במהרש"א ביבמות (ס"ב, ב'): "מפני שלא נהגו כבוד זה לזה כו'. ואמר שמתו בין פסח לעצרת להורות שמתו בהשגחה כי הוא הזמן ממוצע לבריאות וקרוב לרפואה כדאמרין בשבת כל שקייני טבא בין דיבחה לעצרתא וק"ל", עכ"ל.

וע"ע בספר אוהב ישראל פ' דברים (לר"ח אייר) שכתב שגם חכמי אומות העולם מודים שימים אלה טובים ומסוגלים לרפואה.

וראה עוד בהגה"ה על הגליון בספר "שיבולי הלקט" (סי' קצ"ט) שכתב בזה"ל: "פלג אלקים מלא מים, נטריקון של פלג: הפ' פורים, הל"ג ל"ג בעומר, כשיבא גשם בשניהם הוא סימן שובע, גם שלעולם יהיה ל"ג לעומר ביום פורים", עכ"ל.

חידוש הרא"ש להמשיך לומר ותן טל ומטר אחר הפסח

והנה מצינו דבר נפלא בתשובת הרא"ש (כלל ד' סי' י') שכתב לחדש, דשכיון שהגשם טוב ומועיל מפסח ועד עצרת, אולי ימשיכו להזכיר ולשאול על המטר כל אותו הזמן, אך נמנע מלעשות כן למעשה מאחר שחכמי דורו לא הסכימו עמו.

וז"ל הרא"ש: "ויהי בשנת חמשת אלפים ושבעים ושלוש לבריאת עולם, נעצרו הגשמים ולא המטיר כל החורף אלא מעט מזער, ויקראו צום להתחנן לה' לתת מטר על פני האדמה. ויהי לבילי ראשון של פסח אחרי תפלת ערבית, ואדוני אבי הרא"ש היה יושב על פתח ביתו, ואנחנו קצת מהחברים עומדין עליו מימינו ומשמאלו. ויאמר עתה היה טוב לעורר הדבר אשר מעולם תמהתי עליו, למה לא יזכירו וישאלו הגשם עד שבוועות, ויענוהו קצת מהחברים, טוב הוא שתודיע הדבר לזקנים ויעשו כן; וישר בעיניהם, וישלחו לחזן הכנסת להזכיר למחר הגשם. ויעשו כן, ויזכירו בני הכנסת הגדולה הי"ג מדות; ויהי קול, כהזכירו, והנה רעש מקצת החכמים אשר לא היה הדבר בעצתם, ויוציאו קול לאמר שלא היה ראוי להזכירו, שסימן קללה הוא. ויתאפק א"א הרא"ש ולא דבר ביום ההוא מאומה, עד ליל חולו של מועד. ויכתוב מגלת ספר לחזק דבריו וזה תרפה:

"על כי שמעתי כי יש תמהים על דברי, באתי לפרש מה שאמרתי, שאין ראוי לפסוק מלהזכיר ולשאול עתה ביום טוב הראשון של פסח. ולא מן כדו, אלא מכבר ימים רבים באשכנו נתרעמתי על שני דברים שראיתי שנוהגים בימים הללו. האחד, שאינן שואלים הגשמים כתיקון. וכו'. והמנהג השני, שנוהגין לפסוק מלשאול ולהזכיר ביום טוב הראשון של פסח; והדבר ידוע שבאשכנו עיקר קיום התבואה היא על ידי הגשמים שבין פסח לעצרת. והמשנה שאומרת שמפסיקין מיום טוב הראשון של פסח, לבני ארץ ישראל נישנית, כאשר הוכחתי, ולהם היה קציר שעורים בפסח, וגם החטים כבר עמדו בקמותיהם ואינן צריכין אלא להתיבש ולהתבשל עד עצרת, ולכך הגשמים סימן קללה הם. אבל באשכנו, שאי אפשר לתבואה להתקיים זולתי במטר שבין פסח לעצרת, סימן ברכה הוא להם, ולמה לא נשאל ונזכיר עד עצרת, ודיני חזרה של מוריד הגשם יהיה להם מעצרת ואילך, כמו לבני ארץ ישראל מפסח ואילך; כמו שהוכחתי, שכל ארץ וארץ לפי צרכה שואלת ומזכרת. דכמו שארץ ישראל ובבל חלוקים במנהגם בשאלה והזכרה, ואלו עושין לפי צרכן ואלו לפי צרכן, הוא הדין שאר ארצות, דמאי שנא, וכו'.

"כל אלו הדברים דנתי לפני רבותי באשכנו ולא היה אדם מערער לדברי, אלא שאמרו אין אנו צריכין לשנות המנהג באשכנו, כי אין עצירת גשמים מצוי שם, והרבה פעמים התבואה מתקלקלת מפני רוב הגשמים. כשיצאתי מאשכנו ועברתי דרך פרובינצא, שמעתי במונפישליר שהיו מזכירים הגשמים בז' במרחשון, וישר מאוד בעיני. ואמרתי לחכמי מונפישליר תרצתם לי קושיא אחת, ולענין הפסקה מה אתם

עושין, ואמרו, שעושין כמשנה, מיום טוב הראשון של פסח פוסקים, אמרתי להם שמה שאתם צריכים מטר בין פסח לעצרת, אמרו לי שהרבה הם צריכים, ואי אפשר לתבואה להתקיים בלא מטר. ואמרתי להם כל דברי, כאשר הם כתובים למעלה, וישרו מאד בעיניהם. אלא שאמרו מה שאנו שואלין בשבעה במרחשון, כך הנהיגו חכמים הראשונים. ועל ההפסקה, לא נוכל לעשות דבר בשינוי מנהג, אם לא שיתקבצו חכמי הארץ, ויצאתי משם ולא ידעתי מה הסכימו לעשות.

ובבואי הנה, ראיתי שיותר צריכים גשמים בין פסח לעצרת משאר מקומות. ואמרתי כמה פעמים לחברי, שראוי היה שלא להפסיק מלשאל ולהזכיר עד עצרת. כי עתה אני יודע, שכל הארצות שאני יודע, עיקר גשמייהם הם בין פסח לעצרת, ובודאי רבים ניהו. אלא שלא מלאני לבי לדבר כדברים הללו לשנות המנהג. ועתה, שראיתי כי בעונותינו הגשמים נעצרו, ונתקלקלו הזרעים, ומתענין בשביל הגשמים, ואף בשבתות וימים טובים, שאין מתענין, מזכירין שלש עשרה מדות ואומרים פסוקים של מטר. אמר לי לבי, עתה הגיע העת לתקן מה שנתאזיתי זה ימים רבים, כי בודאי שישמעו לך בעת צרה כזאת, ואם יקיימו עליהם בשנה הזאת, יערב עליהם ולא ישובו ממנה. וכן בודאי היו עושים, אלא שהטו את לבבם והסבו את דעתם אחורנית.

"ומה שנתרעמו על השאלה, משום סימן קללה, גם לפי דעתם אכתי לאו סימן קללה עד שיצא ניסן. כדתנן (תענית י"ב ע"ב) יצא ניסן וירדו הגשמים, סימן קללה הם. גם ממקום שבאו עוד לא מצאו, וכו'. וכל זה אינו אלא בארץ ישראל ובארצות שאוירים כאוירה. וכל מה שתראה שאומרים בזמני התעניות, אינו אלא בארץ ישראל ומה שהוא קרוב לאוירה. אבל בשאר ארצות, צריכה להיות השאלה בזמן שהם צריכים לגשמים באותה הארץ, ויעשו אותו זמן כאלו הוא שבעה במרחשון. ואם יהיו הגשמים מליד אחר אותו הזמן, צריך להתנהג בתעניות כפי זה, לפי שיש ארצות אין מתחילין בהם הגשמים אלא מניסן, ויש ארצות שיהיו בהם במרחשון. כי ימות החמה אינם טובים להם הגשמים, אבל הם מאבדין וממיתין. והיאך ישאלו אנשי הארץ הזאת במרחשון הגשמים, הלא זה שקר גמור, וכל זה סברא נכונה ונראית לעין, עכ"ל" – ע"כ הנוגע לענייננו, ועוד האריך שם בזה².

שתיית הגשמים ברשות הרבים

והנה בספרי "ארחות אכילה" (שלמי חיים), בו זכני השי"ת לדון ולברר האי דינא ברבא דתנו רבנן (קידושין מ' ב') "האוכל בשוק הרי זה דומה לכלב ויש אומרים פסול לעדות", דנתי גבי שתיה בשוק, מי שרי או לא.

והוא נידון גדול בפוסקים, אשר כבר דן בו הגאון רבי יצחק וייס זצ"ל בשו"ת שיח יצחק (סימן תע"ט), וז"ל: "נסתפקתי במה שנפסק ברמב"ם ובשו"ע שהאוכל בשוק פסול לעדות, אם גם השותה בשוק בכלל זה, מאחר שבכל הש"ס מבואר ששתיה בכלל אכילה", ועיי"ש שפלפל בזה.

ועוד זאת יש בשתיה ברבים, משום האי דינא דאיתא בבכורות (מד, ב) דאין שותין מים בפני רבים, שדין זה כבר הובא במשנה ברורה (סי' ק"ע סק"ג), ובכ"ז הארכת טובא בס"ד בספרי הנ"ל.

וא"כ יל"ע אם מותר לעשות סגולה זו – של שתיית הגשמים לרפואה – ברשות הרבים, וכגון אדם ההולך בשוק והחלו גשמים יורדים, ועד שיבוא לביתו יתכן שיפסקו מליד, האם גם ת"ח מותר לו לעמוד ולפתוח פיו בשוק ולשתות.

והיה מקום לחלק דתלוי אם הוא חולה, וזקוק ביותר לרפואה, דאז יותר לו לשתות הגם שגנאי הוא, דכבר כתב הרמב"ם (פ"ה מהל' דעות ה"ב) "החכם כשהוא אוכל מעט זה הראוי לו, לא יאכלנו לא בחנות ולא בשוק אלא לפי צורך גדול", וא"כ ודאי דיותר לשתות לצורך גדול.

² וראה בשו"ת שבט הלוי ח"ט סי' קמ"ח אות ב' (בתשובה מבן הגר"ש, הג"ר בן ציון יעקב הלוי שליט"א), כתב להעיר ע"ד הרא"ש מהא דאיתא במדרש רבה (פ' אמור, כח, ג): "שבועות חוקות קציר ישמר לנו, ישמר לנו מרוחות רעות ומטללים רעים, ואימתי, באלו שבעה שבועות שבין פסח לעצרת וכו', אמר דוד לפני הקב"ה אם גשם היא צריכה, נדבות, ואם טל היא צריכה תניף אלקים" – עכ"ל. וביאורו, דלמה רק בשבעה שבועות אלו צריכים שמירה מטללים רעים, ולמה בימי החורף א"צ, אלא דבחורף זהו זמנו וטבעו, ויצא הפסדו בשכרו לפעמים, משא"כ בין פסח לשבועות שא"ז זמן הגשם – מבקשים לינצל מטללים רעים, וע"ז אמר ה' דבוכות הבאת העומר ישמרם מטללים רעים, ואם מ"מ יצטרכו לגשמים, אל ישאלו עליהם, כי עבר זמנם, אלא הקב"ה יתנם בנדבה, וע"ע.

אבל מי שאינו חולה, ואין לו צורך גדול כ"כ לשתות להאי מי גשמים, אולי לא יותר לו. ויל"ע א"כ בזמן זה, שמגפה מתפשטת ל"ע, ויתכן דברים חולים וטרם יודעים על כך, אולי יותר לכו"ע לשתות בפרהסיא ממי הגשמים שכן לצורך הוא.

ושאלתי זאת קמיה הגאון הגדול רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א (מרא דאתרא דבית שמש, וחבר בד"צ העדה החרדית), וכתב לי ע"ד השאלה הנ"ל – "לאו מר בר"א חתום על זה". ונראה מדבריו ג"כ דאין לעשות כן ברה"ר בשופו"א, וביאור הדברים, דגם לאו כו"ע יודעים סגולה זו, וא"כ הוי גנאי בראותם אנשים וכ"ש תלמידי חכמים העומדים ושותים בפרהסיא.

והגאון רבי אליהו שליזינגר שליט"א (רבה של שכונת גילה בירושלים, ומח"ס שו"ת שואלין ודורשין ושא"ס) כתב לי "לא ראיתי את הסגולה הזאת, ובודאי שאין לשום אדם להפוך לחוכא ואיטלולא ברחוב, עם פתיחת הפה לאורך ולרוחב שהוא לעג וקלס לכל אדם", עכ"ל.

שוב כששלחתי לו מקורות הסגולה, השיבני בזה"ל: "לענין סגולת הגשמים, מי שחפץ בזה יעשה זאת בצניעות במרפסת או בחצר שלו אך לא בפרהסיא שיכול לגרום לחילול ה'", עכ"ל.

ובאמת לשון הספר "רפאל המלאך" הוא: "סגולה לגבורת אנשים – גבורת גשמים שישתה מי גשמים, וביותר טובים הגשמים היוורדים מן פסח עד עצרת, ובאם האויר חם בין פסח לעצרת ויוורדים גשמים, יעמוד במקום מוצנע ערום שירדו הגשמים על גופו, וגם יפתח את פיו שירד הגשם לתוך פיו. וירפא עי"ז מן כמה מיני חולאים ויתחזק כחו", עכ"ל.

הרי שכתב שיעמוד במקום מוצנע, וצ"ל גם משום צניעות גופו וגם משום צניעות בשתייה [וצ"ע להלכתא מי שרי לעמוד ערום לגמרי לצורך רפואה, ולמה לא יעמוד עם בגדיו].

ועל כן, הטוב ביותר שיניח כלי קיבול שיתכנסו בו כל המים, ואחר כן ישתה אותם בצניעות בביתו, ובזה יהיה טוב לו בזה ובכא.

דין תפילה קודם עשיית רפואה

ויש לזכור מה שכתב בשו"ע (או"ח סי' ר"ל סעי' ד'): "הנכנס להקיז דם אומר: יהי רצון מלפניך ה' אלוקי שיהא עסק זה לי לרפואה, כי רופא חנם אתה, ולאחר שהקיז יאמר ברוך רופא חולים".

וכתב שם במשנה ברורה (ס"ק ו'): "להקיז דם. והוא הדין בכל מידי דרפואה יאמר זה, ולא יחשוב שתהיה איזה דבר לו רפואה, אלא על ידי הבורא יתברך שמו, ולכן על ידי תפלה זו, ישים בטחונו בו ויבקש ממנו שתהיה לו לרפואה", עכ"ל קדשו.

וראה בערוך השולחן (שם, סעי' ה'): שכתב בזה"ל: "והנכנס להקיז דם אומר יהי רצון וכו' שיהא עסק זה לי לרפואה כי רופא חנם אתה, ולאחר שהקיז יאמר ברוך רופא חולים, וכו', ונכון שכל רפואה שנוטל יאמר יהי רצון מלפניך ה' אלקי שתהא זה לי לרפואה, וכן נוהגין המדקדקים", עכ"ל.

וראה בספר שער העין להרה"ג ר' אליהו אריאל שליט"א (עמ' תכ"ח, אות מ"ג) שישאל ממרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל: "האם יהי רצון שאומרים קודם רפואה הוא חובה". והשיבו: "אינו חובה, רק טוב לאומרו".

וראיתי בס' פסקי תשובות (סי' ר"ל הע' 13) שכתב שהנהגת הגה"ק ממונקאטש זיע"א הייתה לומר על מי רפואה את נוסח הירושלמי (ברכות פ"ו ה"ח) "ברוך אתה (ומהרהר השם בליבו) מלך העולם שברא מי רפואות".

ויסוד הדבר – חד הוא, לזכור ולהחדיר בקרבנו, כי כל הרפואות הם רק השתדלות גרידא, וודאי שיכול האדם להתרפאות בלא תרופות, ויכול גם שלא להתרפאות אף שלוקח תרופות, והכל מן שמיא, ויש לבטוח ולהתפלל לקוב"ה שהוא כל יכול, שיחוס וירחם שע"י השתדלות זו – תבוא הרפואה והישועה.

ובאמת, מבואר בפוסקים שנוסח "ברוך רופא חולים" אומר רק אחר הקזת דם ולא בכל רפואה, כן משמע מסתימת המשנ"ב, ומסתימת שאר האחרונים. ונהגו העולם שאחרים אומרים "ברוך רופא חולים"

כשרואים חולה שקם מחליו והולך על בוריו (כן כתב החות יאיר בספרו מקור הים, ריש סי' רכ"ה, וכתב שאפשר לאומרו אפי' אין חבירו שומעו).

שו"ת ממורן הגר"ק שליט"א בדין תפילה לרפואה

ובספר "דולה ומשקה" לידידי הרה"ג רבי אברהם חיים שצ"ג שליט"א (עמ' קלב, קלג) שאל ממורן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א כמה שאלות בדין זה, ונביאם בס"ד ככתבו וכלשונו:

"כתב המ"ב (סי' ר"ל ס"ק ו') דבכל מילי דרפואה יאמר (לפני כניסתו להתעסק ברפואה) יה"ר מלפניך ה' א' שיהא עסק זה לי לרפואה כי רופא חנם אתה, ואח"כ יאמר ברוך רופא חולים, ע"כ. ונסתפקו הרבה ספיקות בדין זה (וכשנעייין בספיקות רבים בדין זה, יבואו לחיזוק בזה, שכמדומה נשכח דין זה בדורנו):

א] שאלה. הלוקח כדור אקמול, האם אומר תפילה זו, ששוא דוקא בעסק של רפואה (שמרפא את המחלה) נתקן תפילה זו, אבל כאן אין הגדור מרפא כלל, ורק מרגיע כאבים, א"כ יתכן שלא תקנו על זה תפילה זו".

תשובה: גם הרגעה הוא רפואה.

ב] שאלה. הלוקח כדור ויטמינים או כדור ברזל, האם אומר תפילה זו, שזה לא מרפא, אלא שהגוף צריך ויטמינים וברזל (ובד"כ הגוף מקבל אותו מהאוכל), ולפעמים כשחסר בגוף מוסיפים אותו דרך כדורים, האם נדמהו לרפואה או לאוכל.

תשובה: אולי.

ג] שאלה: בזמנינו יש תרופות רבות, שהשפעתם הוכחה במאת האחוזים והיא בדוקה ומנוסה. האם גם בכאלו תרופות אומרים תפילה זו, או שמא רק בתרופות שלא ברור שהן מרפאות, יש לומר תפילה זו.

תשובה: בודאי יש להתפלל³.

ד] שאלה. אדם שהתרופה למחלתו היא לאכול מאכל מסויים, שהוא מאכל בריאים, האם מתפלל תפילה זו (למשל ר' צדוק שהיה אוכל תאנים להברות עצמו).

תשובה: אם מכון רק לרפואה מתפלל.

ה] שאלה. הלוקח תרופות לרפואת הנפש, האם מתפלל תפילה זו.

תשובה: כן.

ו] שאלה. על משחות שמיועדות לשימוש חיצוני (על כל מיני פצעים וחולי בגוף), האם מתפלל תפילה זו, ששוא דוקא בתרופות הנכנסות בתוך הגוף תקנו.

תשובה: כן.

³ וכתב שם הרה"ג ר' אברהם חיים שצ"ג שליט"א בזה"ל: "וצ"ב מהו באמת הטעם, ומ"ש מאוכל שא"צ להתפלל שישבע ע"י האוכל. ויתכן לפרש שחולי של אדם הוא גזירה משמים שיחלה, וכשבא להתרפאות ביאורו שרוצה שעכשיו ישתנה הגזירה ממנו, ולזה צריך תפילה. וראיה לדברינו שכתוב שניתן רשות לרופא לרפאות, וביאורו שבלי רשות מיוחדת נחשב זאת שבא לשנות את הגזירה משמים, אלא שנתחדש שיש רשות לשנות הגזירה אבל צריך תפילה", עכ"ל.

ז] שאלה. מי שעושים לו ניתוח, האם יתפלל תפילה זו, או לא.

תשובה: כן.

ח] שאלה. העושה בדיקת דם, שבה יבורר אם הוא חולה (ומה החולי שלו) ועי"ז יוכלו לטפל במחלה, האם מתפלל תפילה זו.

תשובה: לא.

ט] שאלה. המודד חום האם יתפלל תפילה זו, או לא.

תשובה: לא.

י] שאלה. העושה צילום רטנגן, לברר דברים פנימיים שבגוף, האם יתפלל תפילה זו או לא.

תשובה: לא.

יא] שאלה. לפני מתן חיסונים לקטנים, שעשוי למנוע מחלות בעתיד. האם מתפלל תפילה זו, ששמו רק בתרופה שמרפאה את המחלה הקיימת תקנו מושא"כ כאן, שזהו לרפאות מחלה קיימת.

תשובה: ראוי להתפלל⁴.

יב] שאלה. אשה שע"פ המלצת הרבנים נוטלת כדורים למניעת הריון, האם תאמר תפלה זו.

תשובה: לא.

יג] שאלה. לאחרונה מפרסמים לפני צום על כדורים בשם "קלי צום", המקילים על תחושת הצום, האם כשלוקחים אותם צריך להתפלל תפילה זו.

תשובה: לא.

יד] שאלה. הרגיש בנסיעות, ונוטל גלולות נגד הקאות לפני נסיעה, האם בכה"ג יתפלל תפילה זו.

תשובה: לא.

טו] שאלה. יש זקנים שלוקחים תרופות באופן קבוע (שנים ע"ג שנים), ללב, ללחץ דם וכו', האם כל פעם שלוקחים תרופה יתפללו תפילה זו.

⁴ וכתב שם הרה"ג ר' אברהם חיים שצי"גל שליט"א: "משמע בלשון שאינו חיוב רק ראוי, ולמש"כ לעיל א"ש שכל זמן שאין חולי לפנינו עוד אין כאן גזירה משמים שבא לשנותה ולכן אין חיוב להתפלל".

תשובה: אולי.⁵

טז] שאלה. מי שציוו עליו הרופאים לעשות הליכה כל יום, לצורך רפואה, האם מתפלל תפילה זו.

תשובה: לא.

יז] שאלה. מי שציוו עליו הרופאים לעשות דיאטה (להוריד ממשקלו), ואוכל מאכלים מיוחדים של דיאטה כמו שציוו עליו, האם כל פעם שאוכל מאכלים אלו מתפלל תפילה זו.

תשובה: לא.

יח] שאלה. מי שנעשה לו שבר ועושה גבס, האם יתפלל תפילה זו או לא.

תשובה: אולי.

יט] שאלה. העושה פיזיותרפיה (והוא תנועות ידים ורגלים, בשביל השרירים שלא יתנוונו), האם מתפלל תפילה זו.

תשובה: אולי.

ויזכינו ה' ויסיר מעלינו חולי ומגפה זו

וירפא כל חולי עמו ישראל במהרה

ונזכה במהרה לגאולה השלמה, בביאת גוא"צ ובנין ביהמ"ק בב"א!

⁵ וכתב שם המגיד בזה"ל: "יתכן לפרש ספק רבינו, ע"פ ביאורינו לעיל, שחולי הוא כזירה מן השמים, ולכן צריך תפילה כשבא לצאת מזה, וא"כ יתכן שהבעיות של זקנים שנובע בצורה טבעית מזקנה, יתכן שזהו כבר בגדר כמו רעב, שצריך אוכל לשבוע, ולא בגדר של גזירה של חולי, ולכן אין ברור שצריך כאן תפילה מיוחדת, ודו"ק", עכ"ל.